

Landskap: Skåne
Härad: Norra Böles
Socken: Odersjöunga
Uppteckningsår: 1939
Upptecknat av: Mb. Møller
Adress: Heljall Odersjöunga, Brestaf
Berättat av: Thomas Persson, Heljall
Född år 1843 d. 1924.

Gluta - Nisse

En snapphanssägen från Odersjöunga.

Sägen om Gluta-Nisse är upptecknad av Eva Wigström före år 1880 och förkommer i hennes bok. Hennes berättelse var sannolikt fjärdingsmannen Bengt Persson i Odersjöunga (farfar till Viktor Bengtsson i Städes), vilken likväl gjorde sig skyldig till en omedveten anarkonism, ty länsmannen Jeppe Lindberg var tjänstgörande mellan åren 1713 och 1758 och kunde således inte jaga någon snapphans, som sattes ut under Carl XI:s tid. Jag vill en komplettera ju Wigströms sägen med en par andra, som jag hört i mina yngre år av en trovärdig person här i Odersjöunga socken.

ACC. N:R. 6136

Landskap: ..... Upptecknat av: .....
 Härad: ..... Adress: .....
 Socken: ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

Hulta-Nisse var först hemmanägare eller skattebonde i Östhamns by, men blev sedan "friskyr". Det här påpekades att dessa voro en slags vapens milis, inkallade till hembygdens försvar, men så de usertade slutligen till veritabla rövareband, och att Carl XI bestöt i samråd med fältmarskalk Ascheberg, att varje bonde skulle utrota sina egna snapphanar.

En söndagsmorgon kom blockerna i Teustorp gående till Jato på väg till Odeljunga kyrka, då han vid den s. k. "Groksa lid" hett oväntat möttes Hulta-Nisse med hela sin följe. Livligt blev blockerna förskräckte, men då Nisse vänligt frågade honom varför han inte kom ridande, besvarade han sig snett "jag är så illa frungen", svarade han, ty snapphanorna ha tagit min häst." - "jaja, har du det, men

Skriv endast på denna sida!

2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Där mekaniker
 Stafs men hos o. ledes
 affe med den Bondhusens.
 Goren hade där för
 1880-talet.

ACC. N:R. **6136**

Landskap: ..... Upptecknat av: .....
 Härad: ..... Adress: .....
 Socken: ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

3.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

den saken skall jag snart klara; sade Nisse, varpå han bläste
 i en silverpipa till uppställning, och när då klockaren
 igenkände sin häst, tog Nisse den utan vidare från karlen,
 som höll den, och gav honom därefter en bra uppställning, som
 avslutades med orden: "Hädanefter, befälles jag, att i skolan
 låta fräse och klockare vara med gred."

(1827 års rustiftes handlingar har namnet Rövarekånen
 på ett ställe, beläget mellan gamla och nya landsvägarna
 inne på smed J. Jönssons ägor.)

Den Stilla-Nisse fick en sorgligt slut; hans band sprängdes
 och till sist var klän han och en hans broder hos. De hörs till
 i en håla belägen i skogarna öster om Bälingsjö. Tidigt
 en morgon belägrades denna håla av en skara bönder, men
 rövarene förvarade sig med förtrovislans mod. Brodern ledde

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6136

Landskap: ..... Upptecknat av: .....
 Härad: ..... Adress: .....
 Socken: ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och Nisse sköt. "Säg till när du har erövrat en kula kvar", sade han. Vid middagstiden sade bonden: "Nu finnes det bara en kula kvar". De sköt slutta Nisse sin bror ihjäl, ty han hade lovat honom, att bonderna icke skulle fånga honom levande. Han rassade på genom den härna kopen, som trodde att han var hård mot kulor, men en dräng, som var mindre vaksam, stod bakom en stor bak och stötade fram i samma ögonblicket, huggande Nisse över den ena skuldran med en torrpade, på att han följde ombak på marken. Det påstas att han då sade: "Noh, och, att detta skulle hänta mig i min onda tid!" Han rann ut utlagligen "i minn oömvänta tiutland" — — —

Bonderna släpade honom ner i triumf ner till landsvägen vid den s. v. Vargakullen och där i närheten blev han

Skriv endast på denna sida!

5

ACC. N:R. 6136

Landskap: ..... Upptecknat av: .....
 Härad: ..... Adress: .....
 Socken: ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

5.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

hänget i en stor väntad, som sedan dess fick hela "Nissaröna"
 men och man emellan.

Min sagesman är Thomas Svensson i Heljälä, född
 1849 och död 1924, och han berättar dessutom att han i sin
 yngre år hade sett Nissaröna, men den blev föll i bör-
 jan på 1870-talet, och nu finnes det inte minsta spår efter
 stubben.

Sådan är sägen om Heljä-Nisse, som jag har hört den.
 Heljälä, den 1 april 1939.

i A. B. Grafns boktr., Lund

Stb. Mølles

J. d. landbrukare

Skriv endast på denna sida!